

Ton van Eck en The Cathedral Brass

Aanvang: 2023-08-28 20:15:00 u.
Einde: 2023-08-28 21:30:00 u.

Concert in het kader van het Festival 100 jaar Willibrordusorgel. Hiervoor is een [toegangkaart](#) vereist.

Programma

Hendrik Andriessen (1892 - 1981)	Pezzo Festoso (1962)
Albert de Klerk (1917 - 1998)	Concerto per organo, due Trombe, due Corni e due Tromboni (1967) - Tempo di Sarabanda - Allegro - Largo - Rondo alla Marcia
Gerard Bunk (1888 - 1958)	Legende op. 55a (1914)
Elfrida Andrée (1841 - 1929)	Symfonie nr. 2 voor orgel en 12 koperblazers (1893), Nederlandse première - Allegro moderato - Andante cantabile - Finale: Allegro maestoso

Uitvoerenden

Ton van Eck, orgel, is titulair organist van de kathedrale basiliek St.-Bavo, Haarlem. Uitgebreidere informatie over hem is te vinden op [deze website](#) of op de [website van het College van Orgel-adviseurs Nederland](#).

The Cathedral Brass o.l.v. **Jean-Pierre Gabriël** bestaat uit:

Marc Busscher, *trompet/cornet/bugel*
Maarten Elzinga, *trompet/cornet/bugel*
Erwin ter Bogt, *trompet/cornet*
Robert Jan Hoffman, *trompet*
Andreas Oosterkamp, *trompet*

Jan Harshagen, *hoorn*
Austris Apenis, *hoorn*
Jana Suilen, *hoorn*

Anton van Houten, *trombone*
Gerard Piera, *trombone*
Reinaldo Doloso, *trombone*
Arne Visser, *tuba*

Toelichting op het programma

Hendrik Andriessen voltooide zijn *Pezzo Festoso* voor orgel en twee trompetten en twee trombones in april 1962. Hij schreef het stuk in opdracht van het Haarlemse gemeentebestuur voor de opening van het Holland Festival in datzelfde jaar tijdens een concert op 15 juni op het kort tevoren gerestaureerde Christian Müller orgel in de Grote- of St.-Bavokerk in Haarlem. Hoewel het werk zeker op dat instrument uitvoerbaar was, maakt Andriessen duidelijk gebruik van de, op de Franse orgelmuziek geïnspireerde techniek die hij ook toepaste bij zijn *Toccata* (1917) en in de finale van zijn *Sonata da Chiesa* (1927) waarbij sextolen de melodische lijn begeleiden. Ook al woonde hij sinds 1934 in Utrecht, het orgel van de St.-Josephkerk was nog steeds nabij in zijn muziek. *Pezzo Festoso* is niet meer en niet minder wat de titel uitdrukt: een feestelijk stuk, waarbij een plechtige koraalmelodie van de koperblazers, één keer onderbroken door repeterende snelle noten, wordt begeleid en afgewisseld door de toccata-achtige figuren in het orgel.

Albert de Klerk schreef zijn concerto voor twee trompetten, twee hoorns en twee trombones in 1967 in opdracht van het bestuur van de Stichting Schnitgerprijs te Zwolle. Het werd een compositie met het voor De Klerk karakteristieke neo-rococo karakter waarbij hij het klassieke contrapunt weet te combineren met verrassende, kruidige harmonische wendingen waarin orgel en koperblazers op virtueuze wijze met elkaar dialogeren. Het stuk opent met een plechtige Sarabande, waarna het eerste snelle deel, geschreven in sonatevorm, volgt. Het derde deel, in langzaam tempo, laat vele malen de aanhef van het koraal "*Christ ist erstanden*" horen en het laatste deel is een humoristische, bijna koddige mars in rondovorm.

Contrasterend van karakter met bovenstaand werk is de *Legende* van **Gerard Bunk**. Deze componist, pianist en organist studeerde in Rotterdam en verhuisde in 1906 naar Bielefeld in Duitsland als pianoleerling aan het conservatorium aldaar, waar hij studeerde bij Hans Hermanns. Bij diens vertrek een jaar later volgde Bunk zijn leraar op. Sinds 1925 was Gerard Bunk tot aan zijn overlijden in 1958 als organist en koordirigent verbonden aan de Lutherse St.-Reinoldikirche in Dortmund. Voor de ogenschijnlijk eenvoudige en wonderschone *Legende* liet Bunk zich inspireren door de gelijknamige werken van Franz Liszt wiens Legenden voor piano waren geënt op heiligenlevens. Helaas weten we niet op welke heilige dit werk van Bunk

betrekking zou kunnen hebben, aangezien hij het kort voor Kerstmis 1914 schreef kan het ook gewoon verwijzen naar het kerstverhaal. Daarop wijst ook de vriendelijke, milde sfeer. Het stuk is grotendeels monothematisch waarbij het thema echter in de loop van het werk op subtiële wijze steeds wat varieert. Voor het koperkwartet koos Bunk, naast twee trombones, niet voor trompetten maar voor twee *Flügelhorns*, in het Nederlands bugels geheten. De specifiek ronde klank die hij hiermee beoogde, was karakteristiek voor de Duitse *Posaunenchor*e die sinds het begin van de 20ste eeuw in opkomst waren. In 1945 schreef Bunk een halve toon hoger getransponeerde versie van dit werk voor orgel en strijkkwartet (of strijkorkest) dat in het verleden al eens in de serie Zaterdagmiddagconcerten heeft geklonken. Laat u, ook door de oorspronkelijke versie van deze ontroerend mooie, melancholieke compositie meevoeren.

De Zweedse **Elfrida Andrée** streed van jongs af aan voor gelijkberechtiging van vrouwen in Zweden. Ze volgde een opleiding als organiste, harpiste en componiste. Ook al beschikte ze over de hoogste diploma's, in de Zweedse Lutherse staatskerk kwam ze als vrouwelijke organist niet aan de slag zodat ze in 1861 genoeg moest nemen met de organistenfunctie in de Finse kerk in Stockholm en later ook in de Franse kerk aldaar. Na een Zweedse wetswijziging volgde in 1867 de benoeming als organiste van de kathedraal in Göteborg. In Europa was zij daarmee de eerste vrouwelijke kathedraalorganist. Om toch in haar levensonderhoud te kunnen voorzien, volgde ze, mede op aanraden van haar vader, een opleiding tot telegrafiste zodat, na aanvankelijke weigering door de Zweedse telegraafdienst, in 1865 toch de eerste gediplomeerde vrouwelijke Zweedse telegrafist werd. Pas in later jaren volgde erkenning voor haar als componiste.

De 2de Symfonie voor orgel en koperblazers is een bewerking van haar Tweede Sonate voor viool en piano. Dat verklaart duidelijk het concertante en profane karakter van dit gemakkelijk toegankelijke stuk dat hier en daar ook trekken van de volksmuziek heeft. Het eerste deel, in sonatevorm, heeft, naast een fanfare-achtig hoofdthema, ook een cantabile zangthema. Het middendeel is een fraaie cantilene en de Finale heeft het karakter van een plechtige mars, afgewisseld met enkele lyrische tussenspelen en wordt na een rustige passage in driekwartsmaat, vrij plotseling afgesloten door een kort coda.

Ton van Eck

Gegevens concert

Aanvang: maandag 28 augustus 2023, 20:15 uur

Locatie: Kathedrale Basiliek St.-Bavo, Haarlem, Leidsevaart 146, 2014 HE Haarlem. Ingang aan het Bisschop Bottemanneplein

Toegang: Voor dit concert is een toegangskaart vereist. Zie voor de mogelijkheden: [Kaarten Festival 100 jaar Willibrordusorgel](#). Donaties: zie [donateurspagina](#)

Sponsors 2023

Mgr. de Groot Muziekfonds

Adema's Kerkorgelbouw
sinds 1855

het Prins Bernhard
Cultuurfonds